

24. gada-gabjums.

Mahjas weesis.

Maksa ar peesuhstifchannu
par pasti:

par gabu 1 rub. 60 lap.
pufgabdu 85

Maksa des peesuhstifchannas
naš Riga:

par gabu 1 rub. — lap.
pufgabdu 55
3 mehneschi 30

Mahj. w. teel isdohis fest-
deenahm no p. 10 fahloht.

Maksa
par fludinashannu:
par weenas fletjas smalku
rakstu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eenem, maksa 10 lap.

Redakcija un ekspedizija
Riga,

Ernst Plates bilfchu- un
grabmatu-brulatawa per
Pehtera basnijas.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpafchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weesis isnahi ween reis pa nedetu.

N° 51.

Sestdeenā 22. Dezemberi.

1879.

Mahditajs.

Jaunalahs sinas. Telegrafa sinas.

Čelšemes sinas. No Rigas. Wispahriģee dseeb. fwehiti. Diwsee-
wiba. Wifangstala pateiziba. Ekspedizija uš Wulgariju. Waldemara ušai-
najušs. Jauns aifseenejušs. Smalka sahdsiba. No Beetalwas. No Wi-
landes. No Leepajas. No Rehwales. No Mesenes. No Mastawas. No
Warschawas. No Drelas. No Permas.

Ahrseemes sinas. No Spanijas. No Italijas. No Romas. No Afijas.
Leis aulstums. Iffkaidrojums. Sihki noitumi is Rigas. Luhschana
is Sibirijas.

Beelikuma: Čehwa bruhite. Graudi un seebi.

Jaunalahs sinas.

No Rigas. Pahr muhsu augstas Keisareenes Majestetes
klahschanohs „Waldibas Wehstnesis“ pasneeds schahdu sinu:

No Ranes, tai 18. Dezemberi. Keisareenes Majestete is-
gahjuschu nakti meerigi guleja un tad drufzinu ko ehda.
Augsta Slimneeze tohti mas kahse (klepo) un juhtahs spehzi-
gata. Temperatura wakar wakarā bija 37,8 grahdi un 98
afianu pulkstenifschu pulkstejumi minūtē, schorihit bija 37,9 grahdi
un 116 pulkstejumi.

No Remi (Pianu-semē) teel sinohts, ka tai 17. Dezemberi
tur bijuse breefmiga wehtra, tā ka daudis nameem tila jumti
noplehsti un weenas nams apgahsts. Pilsfehtas tuwumā uš
plawas atrada wehja-dfirnawas spahrnus un mahju fkurste-
nus, ko wehtra bija norahwufe un turp aifsefufe. Wehtra,
kas ap pufdeenās laiku bija fahlfufešs, beidsahs pulksten 4
pehz pufdeenās. Tai paschā deenā ari plohsfijahs breefmiga
auka Uleaburgas pilsfehtā.

No Maslawas. Rā no tureenās teel sinohts, tad Mas-
lawas general-gubernators firsis Dolgorukows ušdewis ihpa-
schai komisijai pahrraudfihit Maslawas zectumus un tur tahs
pehz jauna nofazijuma waijadfīgahs pahrgrohfsibas isdariht.
Schē klahit ari peeleeam to sinu, ka general-gubernators
pahrrahjis poliziju, ka wina naw deesgan bijuse usmaniga,
tā ka sinamais noseguma darbs 19. Nowemberi warejis no-
sitt. Daschi polizejas deenastneeki tika no deenasta atlaisti.

No Berlīnes. Tas jaw fen ir peedsihwots un eewehrohts,
ka schihdi stipri wairojahs, wairak neta zitas tautas. Schi
wairofchanahs zaur tam isfkaidrojahs, ka schihdi tohti janni,
pat behrnu gadōs buhdami, apprezejahs. Tas nu ihpafchi
Berlīnē parahdijees: tur preeksch 50 gadeem bijuschas pawi-
fam kahdas 9000 schihdu dwehfeles un tagad wina fklaitlis

fneedsahs lihds 45,000. Schi buhschana dara Wahzsemee-
keem galwas grohsfichanu, tapehz ka bes tam schihdi jaw fahf
dashās leetās dabuht wirsrohlu, kas Wahzsemei nahf par
flahdi. Kad jaw tagad schihdi nahloht Wahzsemei par flahdi,
kā tas wehl buhs turpmak, kad schihdi schahdā meera uš
preekschu wairofees. Schē rahdahs peepildotees, kas schihdu
weztehweem apfoblita, prohiti ka wina pehznahlamee wairo-
fchotees kā smilfchu graudi juhrmali.

No Montenegras. Wihnes awise „Pol. Corr.“ dabujufe
sinu pahr stipru kautinu starp Montenegreescheem un Albanee-
scheem. Kautinsch efohit notizis jaw preeksch pahri nedekahm,
bet fliktu jeku un fneega putenu deht sinā nokawejahs un
ari tagad wehl wisi kautina fihkumi naw sinami; til ween
tas ir drohschi sinams, ka Montenegreeschi neschehligi fakah-
wufchi Albaneeschus. Ušbrufschana eefahklahs no Albaneeschu
pufes, kas fahka schaut uš Montenegreeschu waktasaldateem.
Montenegreescheem bija dohta stingra pawehle, atturetees no
latras isaizinaschanas uš lauju un ifturetees meerigi. Bet
kad Albaneeschi beidsiht falafijahs leelōs pulkōs un arweenu
stiprati fahka usmahktees, tad Montenegreeschi newareja ilgaki
fawalbitees, bet metahs dufnu pilni ar pliku sohbeni rohlā
Albaneescheem wirfū un fahka tohs breefmigi kaut. Kahdu
laizinu Albaneeschi mehginaja pretotees, bet tad tohs pah-
nehma leelas isbailes un tee dewahs muht. Tas winus bei-
dsiht nomaitaja, pakat dshifchanahs ir ihsti Montenegreeschu
amats. Wefels tuhftotis Albaneeschu lihku palikufchi uš
weetas. No Montenegreescheem kritufchi 85 un eewainoti ti-
kufchi kahdi 100 saldati. Montenegreeschi pee tam eemantoja
100 sirgu, daudis eerohfchu, sohbeni u. t. pr. Schis atga-
dijums warbuht Albaneeschus labaki pahrleezinahs neta leel-
walstju draudeschanas.

Telegrafa sinas.

No Peterburgas tai 20. Dezemberi. Wiministeru komitejas
preekschneeks general-adjutants un lahjineeku generalis, grafs
Ignatjews, kas preeksch kahdas nedelas bija fahlmis, ir tai
20. Dezemberi pulksten 2 pehz pufdeenās nomiris, wezumu
no 86 gadeem fahneedsis.

No Konstantinopeles tai 19. Dezemberi. Anglu suhtnis
Lairjards newareja flimibas deht eet uš nofazito farunu ar
sultanu. Sarunaschanahs nolikta uš wehlatu laiku.

Geschiedenes finas.

No Rigas. Rig. Latw. beedr. sinibu komisija 13. Dezemberi notureja fawu gada-fapulzi. B. Dibriks nodewa archiwā lahdū komisijai pefuhitu krahjumu „Sentschu atlas,” falasitas no P. Silina, Dhdseenā. Tad pehz dascheem sikhateem pahrspreedumeem winsch dewa ihšu pahrskatu par komisijas darboschanohs notezejuschā gadā. Pehz tam komisija gabja pee amatu isdalischanas. Par sinibu komisijas preekschneeku eewehleja atkal — redaktoru B. Dibriki, par rakstu wedeju — adwokatū F. Grosfwaldu, par bibliotekas un swehtdeenās skohlas pahrsinataju — wirskohlotaju G. Pasiti, par delegatu teatera-komisija — adwokatū A. Weberi, par jautajumu wakarū waditajeem — adwokatū A. Einbergi, F. Grosfwaldu, K. Kalninu un A. Weberi, architektu J. Baumani un wirskohlotajus G. Pasiti un A. Spundi.

Wisparigo dseedafchanas swehtku leetā mums no dseedafchanas swehtku komitejas pefuhitihšs schahds sinojums:

Komitejas sehdeschanā 18. Dezemberi sch. g. nospreeda: 1) Jaunus kohrus, bes teem lihds schim peeteikteem 91, turpmak wairs pee swehtkeem nepeclaišt; 2) Nohtes, kuru drukafchana daschadu kawektu deht lohti ilgi ir willufehs, buhs 28. Dezemberi gatawas un no minetas deenas beedribas namā pee A. Ahrgal kunga fanemamas. Lai zaur nohschu pefuhitichanu, kas tilai Janwara mehnescha widū war notikt, ne-notiktu welta laika kawefchana pee dseefnu eemahzischanas, tad kohru wadoni teef luhgti, pehz eephefchanas gahdabt par nohschu fanemfchanu beedribas namā. 3) Eewehrojoht to, ka wairak dseedataju peeteikufchees nefa bij zerams un ka nohschu ekfemplaru flaits ir apstillehts, komiteja nospreeda, nohtes pefuhitihšs schahdā kahrtā: kohreem, kas pastahw ne wairak la is 20 dseedatajeem, pefuhitihšs nohtes tikdauds ekfemplarōs, zil dseedataju; kohreem, kam pahrat par 20 dseedatajeem; tahdā wihšē, ka pirmeeem 20 dseedatajeem katram pa 1 ekfemplari un pahrateem pa diweem dseedatajeem 1 ekfemplari. 4) Preekschneeks sinoja, ka komitejas lohzeelis fabrikants A. Thomfons aizfelojis un skohlotajis Spunde newatas deht naw palizis par komitejas lohzeeli. Zaur kooptaziju usnehma komiteja par lohzeelkeem fabrikantu A. Ahbrandtu, zimermoni M. Ballodi, adwokatū Fr. Grosfwaldu un kaufmani G. P. Nambergi. 5) Preekschneeks sinoja, ka pehz komitejas spreeduma no 30. Oktobera teem kungeem Zimse, Sible un Behtin efoht wehtstules pefuhititas tikufchas, lai tee isfaka fawas dohmas: 1) waj buhtu derigi, dseedataju flaitu pee swehtkeem aprohbefchoht un kà to darihs? un 2) waj wini atrohhd garigas konzertes programu par garu un ja tas teef atfihšs, tad kuras numurus islaidi? Us tahm pefrafischfanahm mineti kungi zaur wehtstulehm efoht fawus padohmus komitejai sinojuschī. Eewehrojoht scho, ka ari daschu zitu kungu dohmas schini leetā, komiteja nospreeda, kohrus ne-aprohbeschoht, bet derigentū kungus luhgt un atgahdinahht, lai tee pehz fawas labahs sirds apfinas — eet pee darba un lai til tahdus dseedatajajus us dseedafchanas swehtkeem lihdsi nem, kas gruntigi fawu balsi proht, lai nebuhtu labeem dseedatajeem par kawekli; ka garigas konzertes programa pehz minetu kungu padohma japaishina, bet to, kuras gabalus ihsti islaidi, atstahja isfchirt us nahkofchu sehdeschanu, kad nohtes buhs gatawas. Komitejas preekschneeks: K. Kalninsch. Rakstu webeja weetā: A. Ahrgals.

Dimseewiba. „Nowosti” pastahsta schahdu ehrotu notikumū: Kahds S., atlaisšs ofizeeris, dshwoja ar fawu feewu un diweem behrneem lahdā muischā K. gubernā. Astonus gadus laulibā fadsihwojis winsch peenehma ziwildeenastā weetu, kapehz winam us lahdū laiku bija no fawas familijas jafschkirahs. Jaunā dshiwes weetā S. nehma jaunu feewu, no kuras ari peedshwoja behrus. Nu winsch dshwoja pahrmihfchus tē pee weenas, tē pee ohtras no fawahm familijahm, kuras ar laiku arween wairojahs, bes ka wina dimseewiba gaismā nahktu. Bija jaw pagahjuschi 10 lihds 12 gabi, S. bija pa tahm starpahm usdeenejis par stahtsrahtu, kad winsch drufzin eegrahbahs krohna kafe, laikam gribedams few fawu diwu familiju usturefchanu atweeglinahht. Wina fawza pee atbildefchanas, bet winsch wehl ihstā laikā nomira. Bet nu nahja, wifceem par brijnumu, wina abas atraitnes pehz pensijas. Abas war fawas teefibas zaur dokumenteem peerahbiht. Schi leeta wehl naw isfchirta un buhs winas deht teefas kungeem deefgan ko galwu grohsht.

Wisangstaka patejiba ir isfazita par padewibas isteifchannu Keisara Majesteti: Behrnawas birschas komitejai, Zgaunu „Kalewipoeg” beedribas preekschnezibai, Dundagas, Kalnseema, Randawas, Deguhnes, Alidsirnes, Randawas mahz. muischas, Leel-Iwandes, Degstnes, Snehpeles, Kimdes, Kurnables, Planizas, Tulumā pilsteefas un Tulumā pilsehtas eedshwotajeem, kà ari Jelgawas Latweefchu swehtku komitejai, Pöölteres pagasta waldei, Berowas aprinka pagasta wezako fapulzei, Marijas-Magdalenes draudses skohlas audsefneem.

Ekspedizija us Bulgariju. Lihds schim Bulgarija wehl mas ir skaidri ismekleta un aprakstita no sinatniskeem wibreem un ihpafchi no Kreewu pufes tahda ismekleschana fenal nebij notikufe, jo kamehr Bulgarija stahweja apafsch Turku waldebibas, tamehr tas nebija eephejams. Kad iszehlahs Kreewu-Turku karfch, tad pahstamais Kreewu rakstneeks un Slahwu tautu pehtitajis Pipins lika preekschā, fastahdiht sinatnistu ekspediziju, kas ce-cetu Bulgarijā lohpa ar Kreewu armiju. Bet schis padohms toreis netika peenemts un til nahkofchā gadā wina ispidifchana gaidama. Pee ekspedizijas isrikschanas peedalifees sinatnibu akademijs, geograffiska beedriba, wezlaitu pehtifchanas komisija un Kreewu dabas pehtitaji, kas drihsumā fapulzefees Peterburgā us wisparigū fapulzi. Ekspedizijas usdewums buhs, ispehtihšs wifu Balkana puffalu un ihpafchi Bulgariju.

Baldemara kungs usazina eefsch „Geski Postimees” Zgaunus, lai tee fawus dehlus fuhtha juhras skohlā, lai teem nebuhtu, kà lihds schim, tilai par matroscheem jadeen us kungeem, bet lai tee waretu kapteinu un stuhmanu weetas ispidibih. Zaur augstaku mahzibu mastnashotees kahriba pehz rupjeem preekeem, laudis tapfchoht kaupigaki, it ihpafchi, kad tee tapfchoht dalibneeki no teem kungeem, us kureem tee deen. Sahmu un Mohn falu kraštu garums istaisa 732 werstes ar 24,000 eedshwotajeem, Zgaunijas kraštu garums — 954 werstes ar 35,000 eedshwotajeem. Schee eedshwotaji lihds schim naw juhreezibu nezil eewehrojuschī. Tilai Ainaschu fahdscha ir pehz juhras skohlas dibinafchanas 20 lihds 30 kugu eegahdajusi un winas 800 eedshwotaji nopelna ar kugofchannu til pat dauds, kà wisi Sahmu falas eedshwotaji zaur semes lohpfchannu un sweju.

Jauna aisleenejuma wajadsihā Skatlowffis aistahw eefsch „Hoboe Bpema” dohmas, ka waldebai wajadsihā suna.

ja-eegahda zaur trescho prehmiju aifnehmumu. Ja fchi aifnehmuma kursu noliks us 10 lihds 15 rbf. semak, nefa pirma un ohtra prehmiju aifnehmuma kursu, tad publika prehmijas tohti labpraht pirks. Pirma un ohtra prehmiju aifnehmuma biketu zena no eefahkuma zaur to gan kritihs, bet tas til buhs us kahdu ihfu laiku. Bahmetumu, ka zaur prehmiju aifnehmumeem spehleschanas kahriba publika tohpohit mohdinata, rakstijats atraida pawisam, aifrahdidams, ka pat Parihfes ekonomiska beedriba esohit tais dohmäs, ka prehmiju aifnehmumi tohti eeteizami, jo zaur teem tohpohit fefmeta taipiba.

Smalka jahdsiba. Kahda Peterburgas awise raksta pahrschahdu notikummu: Preeksch kahdas passihstamas bohdes jeb magasines, kas tirgojabs ar selta leetahm, dahrgem almineem, gresnumeem un rohtajumeem, peebranz kahda lepna, smalka kareete. Is kareetes islahpj kahda jauna, smulka dahma un ee-eeet magasine, lihdama few daschadas rohtas un dahrgus gresnumus rahdiht. Kad jauna dahma few wairak nefa par 10.000 rubtu bija dahrgas rohtas jeb britantus ismeklejuse, tad wina luhdsa, lai fchihis leetas fapalajoht un kahds no bohdes jaunkungeem winai lihdsä brauzoht, jo wina britantus griboht papreekschu fawom laulatam draugam rahdiht un tad ari par britanteem tiifchoht aismalksahts. To fazijuse wina peemineja kahda ahrstes wahrdu, kura fewwa wina esohit. Ahrstes wahrds bija passihstams un flawens Peterburgä. Magasines ihpafschneeks lika ismekletahs leetas fapalajt un pats dahmu pawadija, winai lihdsä kareete eefehsdamees. Ar braufschanu deefgan ilgi gabja, tumfchs jaw fahla mestees, tä ka magasines ihpafschneekam jaw ehromotäs dohmäs radahs. Te m reis kareete peectureja pee kahda leela, gaischi apgaismota nama. Magasines ihpafschneeks apmeerinajabs. Durwju fargis ordarija durenis un par lepnahm trepehm jauna dahma ar magasines ihpafschneeku usgabja augfcham. Te dshwoja minetais ahrste. Jauna dahma luhdsa magasines ihpafschneeku, lai winsch preekschistabä apfehshotees, kamehr wina pee fawa laulata drauga ee-eefchoht un tam eepreekschu britantus rahdischoht un par pirktumu stahstifchoht. Magasines ihpafschneeks apfehdahts un jauna dahma, ka fazijuse, eegahja pee ahrstes kantori eefschä, bet fchis ahrste nebija wis jaunahs dahmas laulatatais draugs, bet gan minetais ahrprahtigo nama flawenais ahrste. Dahma, pee ahrstes kantori eegahjuse, fazija, ka wina pee ahrstes atweduse fawu nelaimigo wihru preeksch ahrstefchanas ahrprahtigo nama. Tas esohit prahtä apjuzis, bet wina ahrprahtiba esohit klusa, winsch zitadi meerigi un prahtigi isturotees, tilai winsch eenehmis trakas, dohmäs galwä pahrschanteem, pahrschahm, no britanteem winsch weenu-mehr runajoht. Ahrste pats redsefchoht, kad ar to runafchoht. Wina esohit zaur fcho nelaimi tä fatrihjinata, ka lai ahrste winas nelaimigo wihru weens pats pahrlaufschinajoht; wina pa to starpu no kantora isefchoht. — Kas nu notika, tas kattram prohtams: magasines ihpafschneeks tila pee ahrstes kantori eefaults un dohmaja naudu fanemt, turpreti ahrste dohmaja, ka winam ar traku zilweku darifchanas. Gan magasines ihpafschneeks teiza, ka winsch pehz naudas nahjis par britanteem, bet to winam neweens netizeja, jo tahda waloda bija par trakumu usdohta. Beebrahptais magasines ihpafschneeks tila traku nama eeliktis. Pehz pahri deenahm wis isfahdrojabs: smalka dahma bija smalka sagle bijuse. Dahma bija pawuduse, lihds fchim wina naw rohlä dabuta.

No Beetalwas-Obsenes. Schë masä aprinkiti ihfä laika

wairak weetas uguns-grehtli notika: 1) Beetalwas Sobenu mahjä nodega 2 kuhstis un wahgusis, eefsch kura wairak birkawu ismaltu linu lihds fadega, — un tapat ari zitas mantas; 2) Obsenes Mescheefschu mahjä nodega rija un lohpu-kuhtis; 3) Ruschia mahjä rija; 4) Drandau mahjä rija un 5), Beetalwas Silla-Ruschehn mahjä rija! Lihds ar wisahm rijahm — ka faprohtams — fadega wairak birkawu ismaltu un ne-ismaltu linu, un dauds lohpu baribas, kura us riju augfcham bijusi nolikta. — Skahde leela! Zitas weetas newarohit isdibinahi, us kahdu wisfi uguns zehlfeshs. — Nodeguschahs ehlas bijuschas „uguns apdrohschinafchanas beedribäs“ apdrohschinatas. U. G.

No Wilandes. Kä lasitajeem sinams, tad ta tur isnahkdama Igaunu awise „Sakala“ bija fchini gadä aptureta, tä ka wina wairis ne-ismahza. Tagad fchihis awises isdewejs un redaktors G. N. Jakobfons sino, ka awise „Sakala“ isnahkschoht nahkschä 1880tä gadä fahkoht. Tas isfludinajums, kura mineta fina bija eelikta, ir ihpafchi nodrukahs un bijufcheem „Sakalas“ lasitajeem peefuhtihis. Scho sinu zitas Igaunu awises ne-esohit usnehmuschas, tä ka Jakobfona lungam zits nefas ne-atlikahs, ka us schahdu wisfi sinu pahrschawas awises atkal isnahkschahu laudis laist, ihpafchus fludinajumus lihdams nodrukahit.

No Tehrpatas. Tehrpatä isnahks jauns Igaunu laikrahts „Maale ja butaja“ (Watas brihshi) ar bildehm. Pa gadu isnahks 8 lihds 10 numuri. Katris numurs malkfahs 20 kap.

No Leepajas. Preeksch 2 nedelahm te bija lihds 23 grahdeem aukstums, un schodeem 5 grahdi fiktums, ka tatschu ir leela pahrgrohsfchanahs. Labais kamanu zefsch un sneegs ir peepeschu suduschu un dubti dara eelas un zetüs us pilsefhtas grehti pee-eijamus. Kaut gan labibas eewefchana pilsefhtä no aplahrtejeem awgabaleem masinajufees, tad tomehr tas noteek diwreis til dauds pa dselsszeku un mehshohfojam atgadijeenam preti, kurfch no tohti leela fwara preeksch schejeenas andeles, prohti 2000 kuga eenahkschana Leepajas ohstä, kurpreti mehshohfojam aifgabjuschä gadä pirmo reis til 1000 kugi eenahkam redsejam. Schee flaitki rahda deefgan faprohtami, zil ahtri muhsu andele usplankufi. — Nakti no 1. us 2. Dezemberi isstrandaja Kreewu gafelschoners „Andreas“, kapteinis J. Swinguls, ar lahdiu anfu preeksch ta us rehds weetas buhdama Angfu damfuga „Gawtom“, gandrihs 2 werstes seemelds no Leepajas. Kuga laudis un us schonera buhdamee strahdneeki, pawisam 14 wihrü, tila zaur raketes aparatu glahbli.

— Ar filto laiku bij eefpehjams tahs zaur jalnu aiflawetahs buhwes apakfch jumta dabuht. Ar noscheloschamu peeminams, ka pehdejäs deenas weena buhwe, leels spihkeris pee jauna dselsszeka tiska, leelus upurus pagehrejusi: trihs zilweki, weens muhrneeks un diwi strahdneeki nokrita no stalafschahm, no kureem weens, Schilinfkis, us weetas bija pagalam, ohtris, Ruppels, ari jaw gut bes wisas zeribas us atwefeloschanohs un treschajis, muhrneeks Schliete, stipri fahitees, wehl leel zereht, ka buhs dshwotajis, gut pilsefhtas flimniza. Schis behdigis atgadijeens lai deretu buhwes lungeem par atgahdinafschanu, leelaku wehribu us stalafschu zefschanu likt, kuras daudfreis til no prasteem strahdneekem pehz paschprafchanas tohp usjeltas un buhwemeistari us tam neluhko, waj tahs ari warahs istureht us winahm likto fmagumu. (L. B.)

Wehl no Leepajas. Tai nakti no 13ta us 14to Dezemberi Leepaja tila peemekleta no breefmgas wehtras, kas jaw aukai

lihdsinajahs. Skahde zaur scho wehtru naw ihpafchi Leepaja notikufe. Kahda us felluma usfrehjufcha kuga rumpis tika wehtras laika Leepajas tuwuma peedfihst. Ra leelabs, tad kuga rumpis jaw isgahjufcha gada us fellumu usfrehjis un lihds schim juhreas ubdeni gulejis; weena pufe no kuga rumpja bija jaw drufzin apfuhnojufehs, las peerahbija, la kuga rumpis jaw ilgaku laiku juhrea gulejis.

Behl no Leepajas. 13. Dezemberi tapa schejeenas dsefszela tilit, tilita buhwetaju un diwu waldivas inspektora palihgu klachtbuhfchanâ, wehl reis ismehginahst. Par tiltu brauza ar trim fakhdetahm lokomotiwehm daschadâ ahtruma un beidsot ar ahtrumu pa 70 lihds 75 werstes stunda. Tiltis israhbijahs wifadâ sinâ labs. Jauno tiltu eefwehtija 18ta Dezemberi.

No Nehwales. 14. Dezemberi, ap pulksten 9 no rihta, juhmalâ bija redsams warens flats. Trakodama auka, las jaw isgahjufchâ nakti bija fazehlfufehs, dsina kaukdama putodamohs wiknus us krasu; dufmige, ar putahm pufchkotee wikni atfitahs ruhkdami pee klintim, pazehlahs fchnahkdami us augfchu un wehlahs ar leelu trohkfni pahf semo wakara bulwerki. Trakodama juhra un pahf to no uslehkdamahs faules farkani apgaismotahs debefis, pee kurahm faules feltitee stari zaur mahkoneem speedahs zauri, darija us katru dabas mihletaju warenu eefpaidu. Ra dsiredams, tad auka Dahnu damflugi „Benedite Knut“ aisdinufe no rehdas pee bulwerka. Zaur wehju, witneem un tumfchumu kugis newareja atraft eebrauzamo weetu un tapa no witneem stipri sadragahst, ta la tas til knapi turejahs wirs uhdena. Kapteins un kugineeki ir laimigi isglahbti. Kapteina feewai ir pee glahbfchanas rohla eewainota.

No Mesenes. Zeenigee „Mahjas weefa“ lasitaji! Tagad jaw labs laiks ir pagahjis, kur juhs ne-fat no Seemeta-Kreewijas nekahdas sinas dabujufchi, tadeht jums gribu atkal lo pasinoht; bet tilai man schehl, la newaru nelo jauku nedf patihklamu pastahstihst, bet tilai behdigas sinas no muhsu pufes pasneegi.

Basaru mehş pawadijam, las tilai knapi ischetri mehnefchi pastahweja un ta bija auksta, leetaina, Septemбера mehnefi jaw sahla stipri falt, tadeht no fehjumeem, las gan pee mums lohti masâ mehrâ teel lohpti, nekas newareja isgatawotees, kad jaw falna tohs nospeeda. — Tapat ari ar feenu lohti schwaki, aukstuma deht bija sahle mas augufe un leetaina laika deht bija flakta fataisfchana. Tadeht eedfihwotaji deefgan behdigi flatahs us nahklamibu un ihpafchi us gero un zeeto seenu, las pee mums jaw no pirma Oktobera fahlahs, un warbuhst willfees lihds Maijam jeb Junija mehnescham nahlofchâ gadâ, la jaw tas ir bijis pagahjufchds gadds.

Un la jaw wifa Kreewijâ, ta ari pee mums, bija atkal jaunee rekrufschchi preeksch kara-deenasta. Wifa Mesenes kreife eedalita us diweem safaulfchanas kantoneem, un pirmais kantons tika safaukt 1ma Nowemberi Mesenâ, un ohtris tika faukt 2tra Dezemberi Uzilmas zeemâ, 600 werstes no Mesenes us rihteem. — Preeksch rekrufschu peenemfchanas bija no Peterburgas isfellehts krohna dakteris kapteinis Basilis Kirlewitschs, las ar sawu ohtru draugu, las preeksch Pinegas kreifes isfellehts, laimigi bija abraufufchi lihds Pinegai. Bet nu Kirlewitscham jabrauz wehl lihds Mesenei 303 werstes par wafaras zetu, turpreti par seemas zetu tilai 140 werstes, bet las to laiku wehl nebija eebraukt. Bet nu Kirlewitscha

kungs gribejis ahtrakt tilt Mesenê, un laudis ari teikufchi, la jaw taifni warohst braukt, bija isbrauzis par seemas zetu, un un ari laimigi nobrauzis lihds pirmo un ohtro zeemu, kahdas 80 werstes; bet te nu dabu sinahst, la tahlak wairs newar braukt; tadeht la preekschâ ir kahds 40 werstes leels muhschigs tuffnesis, kur ar sirgu wehl naw braukt, bet kahjam jaw ir staigahts. Kirlewitscha kungs panem diwi zilwekus ar masahm ragutinahm par zela wadoneem, un dohdahs kahjam zela; ari fasneegufchi istabinu, las puf zela tuffnesi ustaita, kur peekufufchi zelineeki war atpuhstees un safilditees, jeb nakti pahrguleht. To ari muhsu zelineekeem wajadseja dariht, tadeht la jaw wakars bijis; bet Kirlewitscha kungam naw patizees, tahdâ duhmainâ un netihra istabinâ palikt, lai gan wina pawadoni winu luhgufchi, lai paleekoht par nakti, bet Kirlewitscha kungs atstahj fawas leelalahs drehhes pawadoneem un dohdahs weens pats zela, un peefaka faweem pawadoneem, kad tee wakarinas paturohst, tad lai steidsotees wenam palak, bet schee nu leelabs guleht, dohmadami, la gan Kirlewitscha kungs — fasneegfchoht preekschâ efohfcho zeemu. Labi isgulejufchees, us rihta pufi ari dohdahs zela un kahdas 18 werstes nogahjufchi wini eeranga sawu kungu zetamalâ gufoht. Kirlewitscha kungs bij flakta un gara zela deht la peekufis, la naw wairs spehla bijis tahlak eet; tadeht nosehdees zetamalâ, gribedams drufsku atpuhstees un tad atkal tahlak eet. Bet meega mahmina winu ta sawâ flehpi midfinajufe, la naw spehla bijis pretotees, un fchi ari pahfpehjuje, bet kad nu pamohdees, tad jutees, la wisi lohjelki paleel fihwi un ar leelahm mohlahm wilzees wairak zetamalâ, la lai garam gahjeji winu waretu redseht, kaut wehl dsihwu jeb nofalufchu. Ta par laimi wina pawadoni atrada winu wehl pee dsihwibas, bet jaw gandrihs bes walodas; ta tad plahnâ apgehrba un stipra aukstuma deht bija dakteris pahfalis. — Nu weens no pawadoneem dohdahs us 8 werstes preekschâ efohfcho zeemu pehş palihga. Tur nu Uradniks kuhst dewis diwi wihrus un sirgu, tadeht la no tahs pufes purwim jaw warejis ar sirgu peebraukt; bet lamehr nu ahwed lihds zeemam, tikmehr jaw Kirlewitscha kungs palizis bes famanas. — Nu Uradniks un ziti fahkufchi berst un puhletees, un ta pehş pahri stundas puhlineem wineem ari isdewees nelaimigo dabuhst pee atjehgfchanas un walodas. — Bet kahjas un rohlas bijufchas par dauds apfalufchas. 4ta Nowemberi abrauz gan Mesenê, bet newareja wairs buht pee komifijas. — Nu Kirlewitscha kungs gribeja gan wehl lihds Peterburgai jeb wifumafaki lihds Archangelskai, tadeht la Mesenê jaw newar winam nelo palihdseht: bet tahlaki netika, la lihds Pinegai, un 23schâ Nowemberi abrauz no Archangelskas dakteri ar wifem rihleem, lai waretu atnemt abas kahjas un labo rohlu; bet Deews sin! waj nelaimigais warehs isjeest til leelu operaziju, to es jums, mihti lasitaji, newaru pateikt, tadeht la man wajadseja no Pinegas braukt atpalak us Meseni.

Beidsot wehl japeemin, la pee mums jaw no eefahkluma seema ir lohti stipra. Sneegs ir dauds, un no 14ta lihds 28tam Nowemberim aukstums stahweja no 20 lihds 35 grabdeem. No 20ta Nowembera mehş jaw wairs mihto fauliti newaram dabuhst redseht, tadeht la ta pulksten 11 uslez un pulksten 1 no-eet, ta tad gandrihs paschâ deenas widu ir jaunem uguns gaisma palihga.

J. Wills.

No Peterburgas. Pahf wifu Kreewijas dselsszela eewemfchanahm un isdohfchanahm 1878ta gadâ kahda Kreewu awife

pasneefp pilnigu sinojumu, is lura kahdu datu fchë usfihmesim. Wisupirms stary teem zekeem, kas masal eenehmufchi nela isdewufchi, atrohnaßs pee Leepajas Romnu dselszeta peedero-fchais zeta gabals stary Leepaju un Madswitischleem, kas pa-wisam eenehmis 1,991,708 rubki un isdewis 2,558,486 r. Dhtrais dselszefsch, lam peetrubzis, ir Kaschlas-Wjasmas zefsch ar istrufkumu no 240,317 rubtu. Zitu dselszetu us-tureschana wairis naw zehlees leelaks istrufkums par 100,000 rubtu. Turpreti teem dselszeteem, kas wairal eenehmufchi nela isdewufchi, ir pa leelakai datai atlikums tik mas, la ar to newar aismalkafti prozentes un wezus parahdus, ta ka ari pee teem bija waldiboi ja-eet palihgä.

Ro Maslawas. Maslawä ir nodohmahts, zoologijas dahrsä tahdu ledus-pili buhweht, kahda 1740tä gadä Reisareenes Annas Iwanownas waldifchanas laika bijuse Peterburgä. Sinams, ka tahdu buhwi war tikai pee stipra fala isdariht, jo zitadi strahdneeku puhliai buhtu weltigi un winu darbs pahwehstohs — ubdeni. Ledus-pils Peterburgä 1740tä g. bijuse stary admiraliteti un seemas-pili uszelta. Neeeen fees-nas, bet ari lohgi, junts un istabu-leetas bijuschas is ledus pagatawotas; tas panahkts zaur to, ka ledus-gabali weens us ohtu likti un tad ar uhdeni apleeti. Tä tad usbuhwejufchi 8 aßis garu, 2½ aßis platu, un 3 aßis augstu ehku. Pee ee-eeschanas trepehm bija galerija is ledus peebuhweta un ar ledus-piblareem pufchkota. Pihlari bija krafoti un isstatijahs lihdsigi sakam marmoram; us lohgu simsehm stahweja puk-pohdi is ledus un us ledus lohkeem tupeja putni, ari is ledus mahksligi pagatawoti. Galbi, gultas, lukturi u. z. bija is ledus taifti un lukturi iik labi isstrahdati, ka tajos wareja swezes eelikt. Pat weens pulstiens is ledus, daschadas kua-nas leetas, tehjas trauki, un pehdigi weena krafns dereja preeksch istabu gresnibas, un wifs schis apbrihnojama is darbs pastahweja tikai lihdsi silsakam gada laikam.

Ro Warschawas. Preeksch kahdahm deenahm tika aplahrt wasafchanahs deht fakerts un Warschawas aprinka teesai nodohs kahds 18 gadus wezs wasankis, wahrda Heinrichs Lehmanis. Winsch bija Koblenze fakerts, bet kad winam ne-lahdas pafes nebija un winsch teizahs no Warschawas efam, tad winsch tika us Warschawu nosuhtihis. Kad winsch War-schawä nonahza, tad tika ismellehts, kas winsch tahds ir. Ismellejohit israhdijahs, ka Lehmanis, kad winsch wehl bija 4 gadus wezs, ar faweem wezakeem bija nonahzis Berlinë un tur faweem wezakeem pasudis. No fcha laika fahloht Leh-manis padewees wasanku dsihwei. Kad nu Lehmanis bija ahrsemneeks un ahrsemë bija par wasanki uskertis, tad winsch tika nodohs ahrsemes likumu fohdam, tas ir, Warschawas teefas winu nosohdija, pehz ahrsemes likumeem turedamahs.

Ro Berditschewas. Teel sinohts pahr kahdu gandrihs ne-tizam atgadijumu, kas notizis Berditschewä. Tas bijis ta: Kahdam brigades-fkrihweram Logwinowiz wahrda, bija leelas puhles, lihdsi winsch fawu feewu dabuja atpakal. Wina feewa, kas bija kristita schihdeete, nogahja us tuweju Winizas pils-fehtu, ko nopirktees. Zitas schihdeetes tur winu bija eerau-dsiuschas un pasinuschas. Schih nu winu fahhra un gri-beja winu ar waru peespeest, lai wina no kristigas tijibas atfahjohit un atkal schihdu tijibu peenemoht; bet kad wina to nedarija, tad wina tika us kahdu zitu schihdu meestinu aif-westa, lai winu waretu par rohbeschahm us Austriju aifwest un tur ar kahdu schihdu apprezinahit. Mineta schihdu mee-

stinä winai isdewahs ismuht un fawam wihram pa telegrafu sinu laist. Wihrs sinu dabujis tuhliht us tureeni aisdewahs, schandarmu lihdsä panemdamis. Ar schandarma palihgu wi-nam isdewahs, fawu feewinu laimigi is schihdu nageem isglahbt.

Ro Orelas. Kä „Hoboe Bpema“ sino, tad Orelas gu-bernä efoht kahda laupitaju beedriba dibinajufchs, lura ihpa-fchi basnizas aplaupohit. Laupitaji isbarohit apbrihnojamus darbus. Kahda zeemä wini bija basnizas fargu fahschufchi un muti aishahsufchi un tad basnizu gluschis islaupijufchi. Dreles kapos wini ar 8 arschinas garu stangu dselsrestes us-lausufchi un tad zaur lohgu basniza eelihdufchi. Tapat wini Mesinkas Nikolaja-basniza celausafchees un wifas dahrgahs leetas panehmufchi.

Ro Wjasmas. 11. Dezemberi us Smotenfkas dselszeta nostrehja no fleedehm kahds dselszeta brauceens ar 588 rek-ruhfscheem. Waj pee tam ari zilweku dsihwibas apfahdetas, tas naw wehl isfinahts.

Ro Permas. Permas gubernä, ka „Molwa“ sino, nodar-bojotees tureenas Tatari pa leelakai datai ar sirgu sagfchanu. Zik leelä mehrä un pahdrohfschi schahda sagfchana noteel, to peerahda ta buhschana, ka Tartari, pirms wini kur kahdu sirgu nosohg, to pasino wispapreeksch sirga ihpafschneekam un pagehr no wina sinamu sumu naudas, ja negrib fawu fir-dsinu saudeht. Schi suma ir tahdas reises arweenu masaka, nefa kad jaw sirgs ir nosagts, un tad ihpafschneeks to gribetu dabuht atpakal. Tureenas semneekeem zits nekas ne-atleel, ka prasito sumu malkaft. Ja leedsahs, to dariht, tad ar waru sagli sirgu nosohg. Tä tad Permas gubernä sirgu tureht, is-makfa deesgan dahrgi.

Ahrsemes sinas.

Ro Spanijas. Spanijas kehnihsch fawä ihfä waldifcha-nas laika ir dabujis peedsihwoht, ka diwreis winam noseeds-neeki pehz dsihwibas tiklojufchi. Birno reisu tas notika pehrnä gadä tai 25. Oktoberi un ohttreis tas notika schini nedeta tai 18. Dezemberi. Pa telegrafu no Madrides atnahkufe schahda sina: Tai 18. Dezemberi notika schaufchana us Spa-nijas kehniu un kehnieneeni pee kehniä pils pulsten 5, kad patlaban kehnihsch ar kehnieneeni no zeereschanas pahrbrauzä atlahtä kareete. Noseedsneeks diwreis ar pistoli schahwa un tad tuhliht fahla muht, bet tika us eelas fakerts no kahda studenta un kahda zita zilweka un tad zeetumä eeliktis. No-seedsneeks ir 19 gadus wezs.

Ro Spanijas. No Spanijas nahk sinas, ka atkal ne-meeri fahelufchees, prohti waldibas pretineeki jeb ta nosauf-tee demokrati leelos pulkos fapulzejufchees un gahjufchi pa Madrides eelahm fauldami: lai dsihwo republika, lai dsihwo brihwiba. Lai gan stary nemeerneekem bija daschi eeewhro-jami wihri, pat fenalee ministerei, tomehr nemeerneeki nespehja laudis usmuftinahit, bet polizejai isdewahs nemeerneekus isklih-dinahit un daschus wadonus zeeti janemt. Schee nemeeri leelaks masal us tam zelti, lai waldiba tiktu apgahsta, bet wairal us tam, lai waretu pretestibu pret tagadejo ministereu preekschneeku israhdiht.

Ro Italijas. Kantazaras pilschetas apgabals Deenwi-dus-Italija teel daudskahrt peemellehts no laupitaju pulka, lura wadonis ir jauna feewina no 25 gadeem, Marija Krokli wahrda. Kas winu ir redsejufchi, tee flawe winas fkaistumu. Wina apprezaja kahdu laupitaju, kas kautinä ar saldateem

tika noſchauts. Marija pee ſawa wihra lihka ſwehrejufe at-
reebſchanohs un ſawu ſwehreſtibu tura, kur waredama, lau-
dis aplaupidama un ehlas nodedſinadama.

No Romas. Weens no wezeem Garibaldi'a generaleem,
wahrdâ Alvezana, preekſch kahdahm deenahm nomira un tai
17tâ Dezemberi wina lihkis tika uſ kapeem weſis preekſch
paglabafchanas. Republikas partijas peekriteji bija pee ſahrka
kapſehtâ ſapulzejufchees. Kad ſahrks tika ſemê nolikts, tad
Imbriani tureja runu, kuzâ winſch ar leelu uſflawefchanu
peemineja Genuas nemeerus 1849. gadâ. Sawâ runâ Im-
briani aiſkehra Italijas armijas jeb kara-ſpehka gohdu, tâ ka
poliſeja winam neſahwa ſawu runu beig. Pa to ſtarpu ne-
meerneeki bija ſawu karogu uſ kapſehtu atnefuſchi un ſahka
to iſklatiſtiht. Tur buhdami ſaldati karohgu atnehma un to
nodewa weza Garibaldi'a dehlam Menotti'am. Beſ tam tika
wehl daſchas runas turetas, kur tika peemineeta wiſu Italee-
ſchu weeniba. Behz trihs zetorkſchma ſtundas bija wiſas
runas beigtas.

No Aſijas. Jaw daſchu reiſu tikam ſinojuſchi no Birmaſ
kehniina, ka winam ir aſinu-ſahriga daba, kaſ ſawus radus
un zitus augſtmanus leel beſ ſchehlaſtibas aplaut. Tagad at-
kal ſinas pahr ſchahdeem aſinu darbeem atnahkuſchas, prohiti
Anglu awiſei „Teims“ teek no Kalkutas ſinohts, ka preekſch
ihſa laika Birmaſ kehniinſch atkal lizis nokaut peežas prin-
zeſes, tapehz ka winas prinzim Kjongianam rakſtijufchas weh-
ſtules un no ta atkal wehſtules ſanehmufchas. — Pahr Bir-
maſ kehniina ſuhneem, kaſ ſuhititi pee Indijas wiſe-kehniina,
runajohi jaſaka, ka taſ winus wehl naw ſanehmis un laikam
ari neſaneems.

Leels auſtumſ.

Kahdu ſtipru ſalu daſchdeen ir peedſihwojuſchi, pahr to ſchê
pafneegſim kahdas ſinas.

Frantzjuſchu dabas-pehtitaji (taſ bija ap 1737to gadu) bija
dabas-pehtifchanas deht aiſzetojuſchi uſ Laplandiju. Tur wini
peedſihwoja lohiti ſtipru ſalu, tâ ka iſtabas durwis atdarohit
iſtabas gaiſs, ahra iſnahzis, tuhliit pahrwehtahs par ſneega
puteni, prohiti ſilta iſtabas gaiſa miſklums tuhdat ahra auſ-
ſtumâ ſafala par ſneegu. — Kahds lungs, Ballas wahrdâ,
ſawa zetojuma aprakſtâ zaur Sibiriju rakſta, ka tai 7tâ De-
zemberi 1782tâ gadâ bijis Krafnojarſkâ breeſmigs ſals.
Schis ſals bijis til ſtipriſ, kad dſihwſudrabs termometera
glahſê ſafaliſ. Winſch eelehja dſihwſudrabu blohdâ un iſlika
blohdu ahra. Dſihwſudrabs blohdâ tâ bija ſafaliſ, ka to
wareja ar amuru kalt, kâ kaut kahdu zitu zeetu leetu.

Kad Holandeeſchi (taſ bija ap 1596to gadu) bija uſ Le-
bus juhru aiſbraukufchi, tureenâ uhdena zelus iſmekledami,
tad wini tika peeſpeesti, ſeemu pawadiht Nowajâ Semtâ. Tur
wini peedſihwoja til leelu auſtummu, ka eſa, ar ko bija ſwai-
diti kabatu pulſtenu ritenu welbohmiſchi, pulſtendâ ſafala,
tâ ka tee apſtahjâhs. Tapat ari Scheres-wihns ſafala bu-
telê, ka butele bija jaſaſit un wihns ar naſi gabalôs jaſa-
greesch. Ari ſahbakus un kurpes no-aut, bija apdohmiga
leeta, tapehz ka ahda bija almenu zeetumâ ſafaluſe.

Wehl leelaku auſtummu dabuja peedſihwoht kapteinis Wid-
deltenâ, kad winam bija ja-uſturahs pee Hudſona juhraſ lih-
kuma. Widdeltenâ dſihwoja mahjâ ar lohiti beeseem muhreem,
tomehr ſals ſpeedahs zauri, lai gan mahjas eekſchâ paſtah-
wigi uguni kuhra. Brandawihns ſafala butelê, gultas pa-

lagi bija no leela auſtumma ar ledus ſahrtu apklahti, tâ ka
ledu waijadſeja papreekſchu nokafihit, eekam guleht liſahs. Bil-
weki guledami bija leelôs kaſchokôs gehrbuſchees. Zil auſſa
ari toreij bija ſeema, tomehr tureenâ apgabâlâ ir wehl auſ-
ſtakas ſeemas peedſihwotas.

Tapat ari gadijees, ka daſchôs gadôs uſnahzis leels auſ-
ſtumâ ſiltakahm ſemehm, kur tikai par ſeemu mehds kahdus
grahdus ſalt. Tâ par peemehru notikahs, ka Adriatiſka juhra,
kaſ atrohdaſs ſtarp Italiju un Turziju, pawifam pahrfala.
Ari reiſ notika, ka Rohnes upe Franziâ aiſfala un wihns
wahſis ſafala, zil dſiki ari taſ pagrabôs bija noglabahs.

Benedijas piſſehtâ, kur eelu weetâ ir kanaki, bija 1246.
gadâ tâ wiſi uhdeni ſafaluſchi, ka uſ ledu wareja notureht
keſatu- jeb maſku-balli. 1290tâ gadâ bija Kategats pah-
faliſ, ka ar kamanahm wareja braukt no Kopenhagenes piſſe-
ſehtas taiſni pa juhru uſ Danzigas piſſehtu. 1408tâ gadâ
pahrfala wiſa Donawas leelupe. Sweedru kehniinſch Kahr-
liſ XII. wareja 1656tâ gadâ ar wiſu kara-ſpehku eet pahr
juhru, til ſtipri bija ſaliſ.

Hollandê notikahs, ka weenu ſeemu ſneegs ſniga 40 de-
nas un naktis no weetas. Kahds ſneega daudſums tur par
ſcho laiku ſaſniga, taſ katram prohtams.

Tai 17tâ Janwari 1835tâ gadâ uſ Seemetu juhraſ kap-
teinis Baks peedſihwoja 56 grahdu auſtumma. Schini auſ-
ſtumâ kapteinis Baks pat newareja rakſtiht, lihds tinte, uſ
kwehloſchahm ohglehm tureta, nebija atluſufe. Kahdu deenu
kapteinis Baks maſgaja ſiltâ uhdeni ſew muti, bet neſpehja
ar dweeli noſlauzitees, tapehz ka gihmis, bahſda un mati
tuhdat pahrwilahs ar ſmaſku ledu.

Kahds kapteinis, wahrdâ Parri, peedſihwoja wehl breeſm-
gatu auſtummu ſeemetu ledus juhra. Kâ kugineeku ahſte ſah-
ſtija, tad daſcheem matroſcheem no pahrleeka auſtumma nogahja
ahda no wiſahm meeſahm un nagi no kahjahm un rohlahm.

Seemas auſtôs laikôs dſihwodami paſtahſtijam druſzin no
auſtumma.

Iſſkaidrojums.

„Mahjas weeſa“ 49. numurâ atrohdaſs rakſts ar wirſrakſtu
„Duhſchigats brunineeks.“ Schis rakſts nobeidſahs ar to iſtei-
kumu, ka meſcha wezohs ohſolus ir ſchinis laikôs wehl iſleeta pee M.
piſs baſnijas buhwefchanas waijadſibahm. Taſ iſrahba ka lai-
kam Klots (Clodt) buhs agrati bijis Mahlpiles muſſchâs ihpaſch-
neeks, bet zil man ſinams, tad agrakôs gadôs Klots ir bijis Wid-
ſemes Jaunpiles piſs muſſchâs ihpaſchneeks, un warbuht 10 ga-
dus atpafak Mahlpilê ir weens Klots kâ Luterâ draudſes mah-
zitahs bijis. Tad nu, ja zeen. laſtaji neſaunofees, ka eſ, kâ Jaun-
piles lohjellis, kahdu maſumiau par Klotu uſſihmeſchu.

Tur, kur tagad tee weze muhra drupi, ko Jaunpilleſchi par
Grilli ſauz un kaſ ar ſmukeem ohſcheem, kaweem un eewahm
no-audſis, un kur il latru pawafaru jauſôs eewas un jaſminu
truhmôs laſtigala ſlaiſti dſeedama katru garam gahjeju apſwei-
zina, turpat, kur ta tagadeja upite ſawus maſus wiſniſchus
mehtadama tohs wezus eekrituſchus piſs alminus apſfalo, tur
zitlahrt bija itin lohſcha piſs, ar baſniju eekſch tahs paſchas,
tâ noſauktas Grilles. Jaunpile ir peeſlaitama pee tahm weza-
lahahm pilim Widſemê, kaſ tika buhweta 1253ſchâ gadâ no Andre-
jas von Stirland un Eberhard von Sayne. Un kur tagad Lu-
teru baſnija ſahw, tur ap 1560to gadu no Ordens-kanzlera Joſt
Klot, (Clodt) kam ta Jaunpile toreij tika no D. M. v. Kettler pa-
dakai ſchlinkota, pa dakai pahrdohita, tika ohſola baſnija uſbu-
weta beſ tohra, tâ tad Klotâ dehlâ Stefans lika Deewam no
patejibas uſbuwweht 1588tâ gadâ tohrii pee baſnijas jaur tam,
tad taſ patê bija laimigi no Beſſu piſs behgdams 1577tâ gadâ

zaur Kreewu sehgeri nakti zauri tapis. (Behz manahm dohmahm buhs laifam tas pats Klots, to zeen. K. U. lungs apraxia „Maha- jas weefa 49. numura.) Tad no tahs paschas pa-audsjes wehlati obristleitnants un landrahts Karl Gustaw von Klots lila atkal us tahs paschas weetas jaunu ohsolu basnizu buhweht 1690ta gadā, kura pastahweja lihds tam laifam lamehr to noplehsa un usbuhweja to tagabejo muhra basnizu, kuras buhwi wehl dauds Jaunpileeshi atmin. No tahs ohsola basnizas, to Klots ir lizis buhweht, ir wehl weens pulkstens, kas atrohdbahs jaunās basnizas tohrni, lam tee burti wirsū: Klot 1696, tā ari diwi altara lustrui, kas wehl wezati par to pulsteni, lam tee paschi burti wirsū, bet gada flaitlis apsihmehts ar 1648.

Up 1631mo gadu Ehrgru draudses mahzitajs Andrejs Geze- lius lahdas reijas tureja Deewa wahrbus Jaunpiles basniza. Jaunpiletis J. Er

Sihki notikumi is Rigas.

Wilti 25 rubtu gabali. Izhahjuscha numura sinojam, ka Berlinē useeti wiltas naudas taistitaji, kas lihds ar Wahzu naudu ari muhsu 25 rubtu gabalus taistitaji. Pehdigā laika tē Riga ir dauds wilti 25 rubtu gabali atrohdam. Tamdeht wajaga stipri usmanigam buht pee 25 rubtu fanemschanas, ka nebuhtu pehzat stahde jazeesch.

Sahdsiba. Us Rigas-Zelgawas, Lufumas un Volderajas dselszeta ir pehdejās deenās useeta leela wiltiba. Dselszeta kafeeris ir ar daudseem ziteem semateem eerehdneem tahs jaw apstempelatahs un reis jaw leetotahs pirmahs un ohrchahs lases

biketes no jauna apstempelajuschī, zaur to pirmo stempeli gan- drihs nemas newareja pamaniht. Zaur schahdu wiltibu wini it kreetnu naudas sumu egurwuschī. Scho wiltibu wini jaw lahdu gada laiku dsinuschī, lihds pehdigi tikuschī nokerti. Polizeja scho leetu ismelle.

Peepescha nahwe. 15. Dezemberi, plst. 8 wakara, nomira peepeschi fuhrmanu wahgōs no Strelneeku-dahrsa us Rigu brau- zoht schejeenes birger-ohlavists F. Bartowstis. Lihkis tika us glahbschanas-namu nosuhlihts deht apraudstschanas no ahrsu pufes.

Sahdsiba. Nakti no 14. us 15. Dezemberi ir Grobinas schidam H. Girschowizam is wina bohdes pee Jauneem wahr- teem daschadas drehbes par 150 rbf. issagtas. Tuhst stingri patakmellejoht, isdewahs diwus sagtus nokert, kas jaw sagtahs drehbes bija apwiltuschī. Ari weena seeweete tita apzeetinata, kura bija sagtahs leetas flehpufe.

Luhgschana no Sibirijas.

Mehs noseedstibas deht atstelleti us Sibiriju Latweeshi, eeda- liti Tomstas gubernā. Tē mums naw mahzitaja, naw dabuja- mas Deewa wahrdu grahmatas; it wifas raises un behdas mums nelaimigeem naw eespehjamas awifes fludinahst, un zaur to pasemigi luhdsam no saweem tautas brakteem lahdu bahwanu, ja ne wairat, preelsh grahmatu apgabdashanas. To wifu ma- jalo naudas palihdsibu preti nems us scho adresh: Томской руб. въ г. Кайнскъ Г-ну Леопольду Гарсицкому.

Atbiledams redaktors Ernst Plates.

Sludinaschanas.

Walsts skrihworis

ir wajadstigs Krohna Breeschu-muischas pagestam. Peeteischanahs un notaisichana 7. Janwari 1880. g. pee walsts waldbibas.

Krohna Breeschu-muischas walsts-n., 13. Dej. 1879. Walsts wezalais: P. Brantschis. 2

Masa jeb ari pa-augufe

W eitene,

kura schejeenas stohlas apmelle, teel lohrтели un panisonā nemta un pee stohlas darbeem usraudstia Suworow-eelā N 16, 2 trepes augsti.

W e z a f i,

las sawus behrnus grib Rigas stohlas suhtit, at- rohd preelsh teem ruhmi un losti pee lahda stohla- taja. Peterburgas Abr-Rigā Spitalu-eelā Nr. 6, wina pascha stohla. Stohlotajs: J. Buisch.

W ezaki, las sawus behrnus suhta stohla, war lohrтели un losti dabuht labi un lehti Peh. Abr-Rigā Kaleju-eelā Nr. 8 pee Oertudes bajniz. Paprastht war wihnuft.

Walmeerā.

Stohlas-behrni, kas lohrтели melle, war to da- buht pee pohdneku-meisera H. Specht. 2

Mahzeks

lahdā dseheenu-pahrdohtawā war weetu dabuht Brunneeku- un Sprent-celu stuhri Nr. 3.

Apprezejees dworniks,

wisimihlali bej behneem, war weetu dabuht. Klā- tatas sinas Kemere-eelā Nr. 3, bohde.

Sinoles muischa,

Lirjas draudse, ir 30 puhraweetas semes preelsh nome- schanahs us dshwi (Anstiedlung) isdohdamas sem labeem nolihgumeem. Klāstatas sinas turpat pee muischas pahwaldibas. 3

Walmeerā.

Trey'a grahmatu-bohdē teel peenemtas preelsh pehrweeshanas wifās pehrwēs drehbes un bhas. 2

Par jinu!

Rigā dshwobameem Raistumeescheem, ka wina pagasta wezalais ar skrihwori buhs tani 10. un 11. Janwari 1880. g. Rigā „Trihs Rohsitos“ ee- beaufschana, kur teem no pulst. 10 preelshpus. lihds plst. 2 pehzpud. pret staidru aismalschānu jaunās pafes tiks isdohtas.

Pag. wezalais: J. Appeng. Pag. skrihworis: J. Behring.

Bihrenceescheem

ihdohs 3. un 4. Janwari 1880. gadā Rigā Nires weefnizā pafes. Pag. wezalais: D. Schult.

100 puhri rudsu

tiks no Wulu walsts magastinas, (Behsu kreisē Dseh- benes draudse) tai 17. Janwari 1880. gadā preelsh pufeenas masas dafas pret tuhlu aismal- schānu wairatshohlitateem pahrdohsti.

Wulu walsts namē, 17ta Dezemberi 1879. 3 Walsts wezalais: K. Bluffs. Skrihworis: Medne.

No Jaunjelgawas pilsehtas amtes teel zaur scho hahohs, ka stohleenu peeteischanahs preelsh ee- stahschanahs Jaunjelgawas augstalā pilsehtas stohla ar aprinla- (kreis-) stohlas kursu lihds 7. Janwarim 1880 stohlotajs Utendorfs, un pehz tam inspektors Lange k. nems prelm.

Krustama-sihme, batu-pohstschanas-sihme un zen- sure teel pee usnemschanas pagehetas. Jaunjelgawas pilsehtas amte. 2

Luraidas pagastam un draudsitei ir pagastā

skrihwors un ehrgelneeks

wajadstigs, tabeh, kas schahs weetas gribetu un wawetu unment, lai ar sawahm leezibahm atnahst tai 3. Janwari 1880. gadā plst. 10 preelsh pus. schejeenes kester mahja.

Pag. wezalais: W. Deepin.

Seminara mahjies stohlotajs war tuhliit paligsa stohlotaja weetu dabuht

Randohnas draudses stohla.

Japeeteizahs pee draudses stohlotaja G. F. Peitan, pr. Behnu.

Pa wafaru 1880. tiks keepupes basnizas ' **D a k s t i n n j u m t s**

no jauna apjums; nolihgumus, sem luseem schis darbs tiks isdohts, war dabuht sinahs pee barons Th. v. Mengden lunga, Metal muischa. 2

Judaschu muischa, Alaschu draudse, ir no Jue- geem 1880. gadā weena

pusmuischa

us renti isdohdama ar 100 puhraweetas tihuma se- mes. Klāstatas sinas turpat pee muischas waldbibas. 2

— K. Kemmer'a —

puz- un mohdes-bohde Gelsch-Rigā masā Kaleju- eelā Nr. 18 peedahwa hutes, filza un samta au- bes, schleifes un futus par lehtahm zenahm.

Coronsta alno-bruhsi, pee Pislawa fabritas teel preelsh eefala labi meeshi-piolti un par tah- deem augsta jena malsata. 4

Widabas fastaschas daschadōs leelumōs un jitas pee bruhschēem peederigas leetas ir pah- rohdamas. Klāstatas sinas Gelsch-Rigā, masā Kaleju-eelā Nr. 4. 1

Sem labeem nolihgumeem pret tuhliit famalsu ir pahrohdomas fuhrmanu droshitas, stgt. fama- nas u. t. pr. Katoku-eelā N 9.

Glihti isstrahdatas

tehjas- u. kafejas-maschines, kafejas-kannas, lukturi, meeseri, fastroli

un t. pr. ir leelā iswehle par lehtahm zenahm wee- numehr galawi dabujami pee lapara-kaleju meisera

W. Petersohn,

Gelsch-Rigā leelā Minz-eelā Nr. 6. 5

Dauds pateizibas

iffala ischtreem Iffschilneecem par parahdits laip-
nibu 16. Dezemberi,

D-nsch.

No 22. Novembra fahloht es dshwoju Spohra
namā, Wehner-eelas un Teater-bulwara stuhri
Nr. 6, pa 1 trepi augshā.

Dr. Voorten,

Spezial-ahste preelsh lallu-, auschu- un deguna
flimibahm.

Sawcem zeen. kundehm daru sinanu, la mans

ehrgta opteckis

tagad atrohahs Smilshu- un Schubau-celu stuhri,
pee birshas.

John Pfeil,
apteekers.

Meldermeisteru kungeem

teel jaur scho pastnohts, la schi gada amtes-fa-
pulze buhs 10. Januari 1880, pulst. 10 preelsh
pufd Jahna gildes namā, turā beend ari atraitnu-
un behru-lahdes gada-swehili tiks swineti.

Melderu-amtes preelshneeziba.

Masf. Ahr-Rigā Palisadu- un Jaun-celu
stuhri ir tas namo Nr. 23 aishelofshanas
deht pahdohdams. Mahtatas sinas tur-
pat pee Kruminsky.

Preelsh dahwinashanas

us seemas-fwehtleem

peedahwaju teela ihwehle ar 2 gadu apgalwofshanu
wifas fortes leschas, galda- un feenas-pulstienus,
la ari leddes, pulstienu-atslehsinas u. t. pr. par
ihpafchi lehtahm zenahm. D. W. Maurach,

Teater-bulwari Nr. 8, pretim linu-swareem.

Kas 1 pulstenu peht, dabu talmi-fehdi par welti
libds. Sataisshanas teel usizami un lehti isdaritas.

Zeem. publilai peedahwaju wifas fortes

selta- un fudraba-leetas

par lehtahm zenahm, la ari jaunus un bruhle-
tas pulstieno. Wisi pulstieni teel labi un usi-
zami fataistii. L. Reischle,

selta- un fudraba-kalejs, Gelfsh-Rigā teela Kaleju-
eela Nr. 17.

Balsams

preti matu isfrishanu un galwas abdas plauskahn,
no dashcem abreshm pahrbauhibs un par labu at-
rasts libdselis ir dabujams pee

Werbisly,

teela Minz-eela Nr. 1, Denbnera namā, wilnas-bohdē.

Rig. Patw. beedriba.

Trefshdeen, 26. Dezemberi la ohtros seemas-swehtil.

balle.

Malka beedru kungeem un kundehm 50 f., wee-
feem, Keridseneecem 1 rbl.

Gefahlums 1/9 walarā, beigas plst. 3 no rihta,
rubmes tapš flehgta plst. 4 rihta.

NB. Beedri tilai ar 1880. gada beedru fahrtchm
tiks pee balles preelstii. Kahrtibas komisija.

Beribas beedriba

pirmden, 31. Dezemberi, la janna gada walarā,
preelsh sawcem dabra behrneem egliti eedehsinahs.
Gefahlums 1/9 wal. Se-eshanas malka 10 f. 2
Preelshneeziba.

Beribas beedriba

usluddi fawus rewibentus, swehtdeen, 13. Januari,
plst. 9 rihta beedribas ruhme erastees. 2
Preelshneeziba.

Mahtofschā 1880. gadā isnahks awise

Bals

paleelnatā formatā, tanī paschā, lahā isnahl jo wairaf lasta Peterburgas Bahzu awise „St. Pe-
terburger Herold“ un malkahs: Rigā bes peesubitshanas par gadu 2 rbl., pufgabū 1 r. 10 lap.,
3 mehn. 60 lap. Ar peesubitshanu jaur pasti: 3 rbl., pufgabū 1 r. 75 f., 3 mehn. 1 r. Balfs isnahks
diwreis nedelā, trefshdeenās un festdeenās, tā la winas lastitaji dabuhs gada kaitā wairaf pafē
simts numureem.

„Balfs“ peeshkirs ihpafchu wehribu muhsu semes nu lauschu waijadshahm. Tadeht la
likumu sinafshana un prafshana neween teefas un waldishanas amata wihtrem, bet il latram jilom
lohti waijadfiga, Balfs raubshs pehz eeshpeshshanas pahz tadras sinafshanas wairoshanu gabahht jaur
derigahm isstaidroschaham pahz swarigakeem walsts, kriminal- un jiwil-likumeem.

Diwreis par nedelu isnahhdama, Balfs eeshpehi ari jo ahtrakt un pilnigati pafneegti sinas
pahz pafaulas notikumem.

Bes tam Balfs pafneegs sinas pahz pretshu tirgus zenu Rigā un naudas kursu.
Nodakā „Graudi un jeebi“ lastitaji atradihs patihlamu laita lawelli, tā stahstus, dseejmas,
sohtno, anelhdots un dashkus pamahzidamns gabalu.

Aphreht war Balfs Rigā, Balfs redakcijā, Kalku-eelā Nr. 9, Kapteina, Eugau, Zebita
un Alunona grahmatu-bohdēs, Puhzshu Geberta grahm-bohdē, ahripilsfeshas Kalku-eelā Nr. 14,
Feyerabendā widnusi pee leelaja pumpja, un Grundwana widnusi, Jelgawas ahripilsfeshā Keelajā-
eelā Nr. 9 un Widsemē us lauleem: Zehsis pee lohpmana V. Peterfona, Walmeerā Kubolsha
grahm-bohdē, Nujenē Alshā grahm-bohdē, Swilteneē pee lohpmana Salki, Weertalwā pee stohl.
J. Kalnina, Wez-Peebalgā pee stohl. Kaudsites Mattisha un Dsehrbeneē pee T. Gailischa lgeem.

Kas 10 eksemplars opstelle, dabuhn weenu brikweksemplaru.

Adwokats A. Weber,

Balfs isdewejs un redaktors.

The Singer Manufacturing Co., New-York.

Wisi fenakee gabi pahrspehti!

356,432 original Singera mashines

pehrnaja gada pahrdohstas jeb gandrihs

1000 mashines par deenu.

Schi teela pahrdohshana, kas weenumeht dshiwata tohy, la ne-
weena zita fabrika tai newar pahrdohshana tuwinatees, wiflabati un
pateefigi peerabda, la starp wifahm jizahm peeshohlitahm mashinehm
naw neweenas, las pehz labumu, pahrbahshanas daudsuma, weeglas
strahdashanas un ihsti teizamas konstruzijas original Singera schubj-
mash. libdsinatohs jun las buhtu wifpabrigi til patihlamas la schihs.

Lai latram buhtu bihs eeshpehams, schahbu tiklab preelsh mahjturibas, la preelsh
amatneezibas ihsti derigu mashini wegahdatees, tahs teel pahrdohstas us nomafshanu nede-
lahm, no 1 rubl. fahloht, un wezas, sawam noluhfam nederigas mashines no wifahm
sistemohm teel malkā eerehkinatas. Par labumu teel pilnigi galwohts un pamahzishana, la
jafchuht, par welta dohta.

lad us mashinehm atrohahs blafus redsama fabrikas-
marfa, la ari us mashines rohjinahs firma: „The
Singer Manufacturing Co.“ un ar to eet libds ar
manu rohku „G. Neidlinger“ parahstita galwoshanas-
shme, wifas zitas sem „Singera“ wahrdā isshohlitahs
schuhshamas mashines ir pafaltaititas. 3

Tik tad ihstas

G. Neidlinger Riga, Aleksander-bulwari Nr. 1.

Beribas beedriba.

Trefshdeen, ohtros seemas-swehtil, 26. Dezemb. :

balle.

Gefahlums plst. 1/8 wal. Malka la arwenu.
Musita un sahle tiks flehgta plst. 4 rihta. Beedru
fahrtes usrahdamas. Preelshneeziba.

Sonatana beedriba.

Beedru atraitnes, turas wehlahs dalibu nemt pee
seemas swehtitu eglites, lai peeteizahs swehtdeenās,
plst. 2 libds 4 beedriba pee preelshneezibas, wifu-
wehlahs libds 23. Dezemberim. Kuras nebuhs
peeteilusahs, neilks pee dahmanu isdalishanas ee-
wehrotas. Preelshneeziba. 1

Wez-Drustu pal. beedriba

isrehtohs 26. Dezemberi

teateri

Wez-Drustu teefas mahjas sahle.

30. Novemberi sch. g. plst. 7 wal. ir pee Krauklu
muishas Bunte frohga Krauklu walshs Jufan mah-
jas fainneclam Krustin Miltus nosagta

5 gadus weza kehwe

ar wifu aishuhgu. Kehwe bija pehz spalwas melna,
no wideja auguma, pee laba waiga spalwa no-
bersta; jughta baltrās turafshās, turahm fahni ar
strikem ispihti un behsa flezes. Sagta usrah-
tajam teel 20 rbl. pateiz-algas sohltis no 1
K. Miltus.